KURJER WARSZAWSKI

D. 2. Marca.
WTOREK.
ROK 1830.

№ 59.

WSPOMNIENIA.
Pierwszy wyiazd Stefana Batorego do Polski 1576.

Dzieło napisane w ięzyku Litewsko-Żmudzkim, które (iakeśmy wczoraj donieśli) Najiaśniejszy CESARZ i KRÓL Polski najłaskawiej przyiąwszy, obdarzyć raczył Autora P. *Kaietana Niezabitowskiego Członka Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, Sekretarza w Minist: Wyzn: i Ośw: Publ:* pierścieniem brylantowym, właściwy ma tytuł taki: *Nowe początki czytania dla młodzieży Litwy i Żmudzi*, ozdobione wielą rycinami, obejmuiącemi przedmioty po większej części narodowych zwierząt, ptaków, owadów, gadów i t. d., z krótkiem tychże opisaniem. Tamże, (dla wczesnego oswoienia młodzieży Litewskiej i Żmudzkiej z autorami i dziełami w rodowitym ich ięzyku,) znajduie się dołączony *Rys* chronologiczny Literatury Litewsko i Prusko-Żmudzkiej, oraz inne młodemu wiekowi najprzyzwoitsze wiadomości.

Z powodu odwilży, już od kilku dni trwa robota oddzielania lodu od łyżew mostowych, oraz przysposobienie przewozu gdy *Wisła* puści i Most zdjętym będzie. Ustanowiono oraz Taryfę opłaty za *Przewóz*, a to na wynagrodzenie *Przewozników*, którą dla powszechnej wiadomości umieszczamy. *Na średnią czystą wodę*; Od Konia lub sztuki Bydła rogatego gr: 8. Od Owiec, Swiń, Cieląt i Kóz od sztuki, tudzież od Woru, Beczki, Tłomoka bez wozu gr. 3. Od Człowieka gr. 2. Od Wozu poiedyńczego bez zaprzęgu i Ludzi bądź ładownego lub próżnego gr. 3. Od Wozu parokonnego gr. 10. Od Wozu 4konnego gr. 20. Od wozu Furmańskiego czyli Bryki dużej, tudzież od Wozu Piwowarskiego zł. 1. — W *czasie kry lub wielkiej wody*. Od Konia lub sztuki Bydła rogatego gr. 10. Od Owcy, Swini, Cielęcia, Kozy, tudzież Woru, Beczki, Paki, Tłomoka bez wozu gr. 5. Od Człowieka gr. 6. Od Wozu poiedyńczego bez zaprzęgi i ludzi bąć ładownego lub próżnego gr. 8. Od Wozu 2konnego gr. 15. Od Wozu 4konnego zł. 1. Od Wozu Furmańskiego czyli Bryki wielkiej, tudzież od Wozu Piwowarskiego zł. 2. Karety, Kocze, same w sobie uważaią się iak wozy parokonne. Opłata powyższa uiszczać się winna osobno od Wozów, Bryk i Poiazdów, a osobno od Koni i Ludzi przy nich znajduiących się. Gdy opłata powyższa iest ustanowiona dla przewoźników na wynagrodzenie ich pracy, po uiszczeniu onej żadna inna wymaganą być nie powinna i nie należy się. Od wszelkiego Ładunku tak żywego iako i nie żywego na wozie wiezionego, osobna opłata wymagana być nie powinna. *Wyłączenia od opłaty*. Wojsko w ogólności pod bronią i bez broni. Osoby Wojskowe lub do Wojska należące, poiedyńcze w mundurach. Jeńcy ieżeli są opatrzeni świadectwem przyzwoitej Władzy. Wszelkie bagaże, furgony i amunicje Wojskowe. Urzędnicy, Oficjaliści i Posługacze Rządowi, Administracyjni, Skarbowi, Sądowi i Policyjni w interessach w służbie Publicznej przeprawiaiący się. Poczta Ordynaryjna, konna, wozowa, karyolkowa, dyliżans, sztafety, Kurjery, wyiąwszy extrapocztę przez prywatnego wynaiętą. Podwody i rekwizycje furażowe, tran-

sporta tychże do magazynów Rządowych, gdyby te ustanowione być miały. Sołtysi z Gmin w interessach Konskrypcji lub z Rekrutami wysłani, świadectwem Kommissarzy Obwodowych opatrzeni. Duchowni Klasztorów Mendicantium i Instytuta Publiczne, podług dawniejszych im służących przywileiów i teraźniejszych zwyczaiów. Transporta Soli i wyrobów Gorniczych Rządowych, tudzież drzewo do Magazynu Rządowego prowadzone.

Zapis Uczniów Szkoły Wydziałowej przy Nowym świecie Nr 1286 w domu P. *Jasińskiego* odbywać się będzie dla nowo przybywaiących od dnia 2 b. m. dla uczęszczaiących, zaś do niej od 22 t. m. Zgromadzenie Nauczycielskie spodziewa się, że Obywatele tę część Stolicy zamieszkaiący nie będą zapewnie oboiętnymi na dogodność, iaką im Rząd nastręcza, przez założenie w pobliskości tego wyższego Instytutu Naukowego, iuż bowiem Wysoka Kommissja Rządowa Wyznań R. i O. P. ogłoszeniem urzędowem w pismach publicznych, a mianowicie pod d. 4 Października roku z. w Kurjerze Warszawskim umieszczanem, zaspokoiła ich troskliwość Rodzicielską, zapewniaiąc o korzyści widocznej dla ich Dzieci ze względu doboru Nauczycieli zdatnych, tudzież ścisłego zastosowania planu Nauk tej Szkoły, do planu 4ch klass Szkół Woiewódzkich, przezco usuniętą została wszelka do uzyskania Promocji przeszkoda, iakiej uczniowie ze Szkół Wydziałowych do Woiewódzkich przechodzący doświadczać niekiedy zwykli. — B. *Prokopowicz* Z. Rektor.

Zupy Rumfordzkiej w Mcu Lutym gotowano porcji 3500; rozdano bilety uznanym za prawdziwie ubogich 2566; dostało zupę bez biletów 934.

Meteorolog Wiejski od d. 25 Stycznia do d. 26 Lutego akuratnie mrozy i ich żelżenie przepowiadał, czasu iednak wiosennego niezgadł wcale, bo czas mglisty i ciepły nagle nastąpił d. 27 Lutego, gdy podług iego rachuby miał się tylko zacząć od d. 2 b. m. Podług późniejszych postrzeżeń tegoż *Meteorologa* między dniami 16 i 25 b. m. wiatry i burze najbardziej panować maią zwłaszcza ieżeli w dniach 4 i 15 nie będzie marzło.

Wczoraj na *ostatniem* widowisku P. *Teodorowicza* znajdowało się widzów 150.

Z Litografji A. *Brzeziny* i Komp: wyszedł Mazur ułożony na Pjanoforte przez Hr: *Karola Sołtyka* ofiarowany JW. *Wiełogłowskiej*. Cena złp: 1.—Nowa *Galopada* grana na ostatniej *Maskaradzie*, skomponowana na Pjanoforte przez *Markowskiego*, wyszła w składzie muzyki *Klukowskiego*. Cena gr: 20.

Dziś rano zimna stopni 9. Wczoraj w południe ciepła stopień 1.

Ostatnie *Kasyna* w *Rawie* były liczne i wesołe, ieden z *Warszawianów* znajduiący się na tej zabawie zapewnia, że tyle było pięknych Pań i Panien, iż stolica mogłaby pozazdrościć tak przyiemnego widoku. Także są doniesienia o wesoło przepędzonych ostatkach w *Pułtusku*, *Łomży*, *Radomiu* i t. p.

Niżej podpisany uwiadamia, iż wezwanym będąc do *Sortowania Owiec* w Dobrach *Woli Pękoszewskiej* w Obwodzie Rawskim Woiewództwie Mazowieckiem położonych, znalazłem tamże gatunek Owiec z czystej rassy Elektoralnej złożonej. Nabyć tam można Baranów za najpomierniejszą cenę. — *Rejchenbach*.

W dobrach Hra: Włodzimierza *Orłowa*, w Guberni Sybirskiej, w Powiecie Samarskim położonych, iest wieś *Tajdanowo*, zamieszkana przez Czuwaszów, licząca przeszło 700 dusz. Lud ten nie był oświecony światłem Ewangelji. Człowiek dworski Hra: *Orłowa*, nazwiskiem *Ibraiew*, rodem z tejże wsi, ie-

szcze w małoletności ochrzczony, staraniem swoiem i przekonywaniem więcej iak przez 10 lat, doprowadził nakoniec mieszkańców pomienionej wsi do tego, iż wszyscy iednozgodnie postanowili przyiąć wiarę Chrześcjańską, co też wykonali uroczyście dnia 30 Sierpnia r. z. 1829. Ten święty obrzęd odbył się uroczyście i przypomniał czasy pierwiastkowego Chrześcjaństwa.

Arcy-Xiąże *Karol* brat Cesarza *Austrjackiego* miał się udać do *Kremnicy*, gdzie stoi 3 pułk piechoty Austrjackiej, którego Dowódcą iest tenże Arcy-Xże od lat 50. Wdzięczni woiownicy maią dać wielką ucztę na cześć tego Jubileuszu.—Administracja marynarki w *Baionie* odebrała rozkaz aby okręty transportowe iakie się tam znajduią, spiesznie przygotowała do żeglugi. Utrzymuią że te okręty do wyprawy przeciw *Algierowi* użyte będą.— Jeszcze d. 13 z. m. donoszą z *Madrytu* że trwaią ciągłe mrozy; ulice tej stolicy są okryte gołoledzią, nader niebezpieczną dla idących. Dotąd ciągle umiera wiele ludzi w *Madrycie*; w ciągu 3ch miesięcy umarło 9000; do tej klęski przyczyniaią się ieszcze częste morderstwa popełniane przez zbrodniarzy tak w stolicy iakoteż na prowincji, co było powodem że Król *Hiszpański* przeznaczył każdemu z ochotników Królewskich uncją złota, za schwytanie rabusia i dostawienie go do władzy miejscowej.— W *Andaluzji* bandy rabusiów popełniaią okrutne zbrodnie. Jedna z nich zostaie pod dowództwem zuchwalca nazwiskiem *Hencios* i iest postrachem wszystkich mieszkańców. Jeneralny Kapitan tej prowincji *Kwesada* przeznaczył 4000 realów za głowę tego strasznego rozbójnika. Jnne prowincje Hiszpańskie nie są także uwolnione od rabusiów włóczących się po wąwozach i gościńcach tak dalece że nikt bezpiecznie podróżować nie może.—W najsmtniejszem położeniu zostaie teraz *Walencja*, która, iak wiadomo, w zeszłym roku przez trzęsienie ziemi bardzo ucierpiała. Co się ieszcze nieszczęśliwym mieszkańcom pozostało, zniszczył w z. m. nagły wylew wody, która stała w domach do 6 stóp wysokości, przez co wiele ludzi utonęło; cała okolica iest na zawsze zniszczona! — Dochód z balu który był dany w teatrze Opery w *Paryżu* przyniósł ubogim 130,000 fr. Dekoracje salonów były bardzo świetne, schody i wszystkie wejścia okryte były kobiercami i ozdobione wonnemi krzewami. 80 świeczników paliło się w salonach. Xiąże *Orleański* z swoią rodziną i znakomite osoby stolicy zaszczycili ten świetny bal swoią bytnością. Na tym balu wyszło 20,000 szklanek rozmaitych chłodników i 12,000 ciast różnego gatunku; bal trwał do 5tej z rana,— W dyrekcji ubogich w *Paryżu*, zapisano 62,705 nieszczęśliwych, między temi nędzarzami znajduie się 147 ludzi zbieraiących gałgany, 2 autorów, 1900 mularzy i cieśli, 2749 wyrobników, 1775 odźwiernych i 2488 byłych komisjonerów! Mimo wszelkich usiłowań, nikt z tych biednych więcej niedostał iak 3. fr.—Szczególną iest rzeczą że wszystkie targi *południowej Francji* są napełnione ptastwem północnem, iako to: dzikiemi gęśmi, łabędziami, dropiami i t. p. — W *Bordo* maią założyć tameczni kapitaliści Hiszpańscy wielki *Bazar*.—W *Londynie* spalił się dom Opery Angielskiej.—Uniwersytet w *Munich* ma teraz 1855 uczniów.—W okolicach *Orsej* zatkała się kra na *Renie*, przyczem woda tej rzeki dochodziła do 26 stóp wysokości; lękaią się okropnych skutków. — W *Rzymie* Prałat *Murci* znajduiąc się u Xięcia *Torlenji* wśród najlepszej zabawy tknięty został apopl. xją.—Nieprzyiaciele Margrabiego *Szawesa* utrzymuią, że dla tego umknął do półno-

nych prowincji *Portugalji*, aby znajdował się wśród burzycieli spokojności.—Niedawno stało w *Paryżu* 12 zbrodniarzy pod pręgierzem a w dni następne stać będą 8 mężczyzn i 6 kobiet. — W krótce ma 5 Katolików otrzymać w *Dublinie* płaszcze iedwabne, co oznacza godność Adwokatów Królewskich. — Jedno z ostatnich posiedzeń Izby wyższej Parlamentu Angielskiego trwało tylko kilka minut z powodu iż mało proiektów podano. — Ostatnie wiadomości odebrane z Egiptu, niezgadzaią się względem wyprawy wojska Egipskiego przeciw Barbaryjczykom; według iednych ma Wice Król istotnie zamiar wspierać sprawę woienną Francuzów przeciw Algierowi, daiąc 15,000 wojska, a według drugich pokazuie się że Wice Król zmienił swój sposób myślenia trzymaiąc się zdania gabinetu Angielskiego.

DONIESIENIA.

Wieś Lisowola z przyległością Wycześniak i Potoki w Powiecie i Obwodzie Rawskim, w Województwie Mazowieckiem, Parafji Jeruzal położona, od Miasta Stołecznego Warszawy mil 7, od Miast Rawy mil 2, Mszczonowa mil 1 1/2, Biały mil 2, Skierniewic mil 2 odległa, w Glebie średniej klassy, maiąca powierzchni Gruntu ornego Dworskiego (prócz łąk, pastwisk i lasów miejscowej potrzebie dostatecznie odpowiadaiących;) w trzy ręce Jeometrycznie rozdzielonego, wysiew ogólny blisko 200 korcy przyjmuiący, zaś powierzchnia pomiędzy Włościan rozdzielona wynosi morgów 246 miary nowo Polskiej, na której osiadli Włościanie odrabiaią rocznie do Dworu dni ciągłych 1,040, dni pieszych 1,248, więc łącznie dni pańszczyznianych 2,288. Znajduie się tam młyn wodny o 3ch kamieniach, mielący, karczma, dwór mieszkalny o 6ciu pokoiach, officyna z kuchnią, tudzież inne zabudowania do gospodarstwa wiejskiego potrzebne; podatki dworskie, w ogólności biorąc wynoszą około 400 złp: całorocznie. Nadto zaś, maiętność ta żadnym nieobciążona długiem Hipotecznym, z wolnej ręki iest do sprzedania, lub do rozdania wieczenem prawem na kolonje, ieżeli by się tyle Pretendentów znalazło, którzyby całą maiętność tym tytułem pomiędzy siebie rozebrali; albo na ostatek do wypuszczenia tytułem zastawu. Życzący wejść o którenkolwiek rodzaj z powyż wymienionych, w układy, raczą się zgłosić do Właścicielki tych Dóbr, w Mieście Woiewódzkiem Radomiu, w domu własnym pod Nr 233 mieszkaiącej, gdzie o wszelkich szczegółach interessu dotyczących, dokładnie poinformowani będą.

☞ Wyczytawszy w Numerze 55 Kurjera Warszawskiego zadziwienie Pana Crosetto, iż skład CZEKULADY TURYŃSKIEJ i MASŁA z KAKAO w moim handlu na przedaż znajduie się, gdy iak on twierdzi takowych u niego samego tylko dostać można, sądzę obowiązkiem moim przypomnieć mu iż te artykuły on sam na zabespieczenie długu od niego przynależnego, u mnie złożył i otem w Kurjerze Warszawskim Nr 64 z roku 1829 Szanowną Publiczność uwiadomił. Jeżeli ogłoszenie Pana Crosetto nie z chęci zysku pochodzi, to przynajmniej lepszej pamięci życzyć mu trzeba.—*Wincenty Sommer.*

Dnia 3 Marca r. b. o godzinie 10 z rana w domu przy ulicy Nowy Swiat Nr 1252, sprzedane będą Ruchomości iako to: Kanapa, Krzesła, Komoda, Kopersztychy, Łóżko, Biórko, Garderoba Męzka i Kobieca, Miedź różna w Naczyniach i Statkach, Mosiądz w sztukach, oraz inne tym podobne, za gotowe pieniądze.—*Jan Łabęcki* K. T. C. W. M.

☞ Dwa MŁYNY, ieden holenderski, 2gi konny o 2ch gankach, do nich Dom mieszkalny murowany i ze wszelkiemi zabudowaniami gospodarskiemi, przy ulicy Marymontckiej Nr 3133, na gruncie czynszowym do Dóbr Polkowskich należący, są do sprzedania. Wiadomość na miejscu.

Potrzebna iest na Prowincją SŁUŻĄCA NIEMKA do Dzieci, w średnim wieku, z dobremi Swiadectwami; wiadomość przy ulicy Koziej w domu Zaiezdnym niegdyś Faliniego Nr 7 obok P. Brzezińskiej.

DO JUTRZEJSZEGO CIĄGNIENIA 2giej Klassy 37 Loterji ieszcze dostać można w moim Kantorze LOSÓW KUPNYCH czyli NOWYCH całkowitych po złp: 33, ćwierciowych po złp: 8 gr: 8. — *A. Werthejm* Nr 385 na Krakowskiem Przedmieściu w domu W. Ryxa.

Wczoraj wyciągnięte Nra 75. 60. 2. 24. 77.

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro 5 raz *Asinus*, 5 raz *Stary Kawaler* i 6 raz *Kawiarnia*, (wczoraj zamiast *Nieproszonych Gości* dano 15 raz *Popas*).